J. Myanmar. Acad. Arts Sci. 2019 **Vol. XVII. No. 6A**

မလေးလုံ၏ ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည်အတ္ထုပ္ပတ္တိမှ ဝတ္ထုဟန် အတ္ထုပ္ပတ္တိအရေးအသား

တင်မိမိနိုင်[*]

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းတွင် စာရေးသူ မလေးလုံသည် ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဝတ္ထုဟန်ဖြင့် ရေးသားထားသည်ကို လေ့လာတင်ပြရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ စာရေးသူသည် ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖော်ပြရာတွင် ဆရာကြီး၏ ဘဝအမှောင်ပိုင်း၊ အလင်းပိုင်း နှစ်မျိုးစလုံးကို ရသ မြောက်အောင် သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းတွင် ဝတ္ထုဟန် အတတ်ပညာပါဝင်မှု၊ ဝတ္ထုဟန်အရေးအသားပါဝင်မှုတို့နှင့် ချိန်ထိုးလေ့လာ တင်ပြသွားပါမည်။ ထိုသို့ လေ့လာခြင်းဖြင့် ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည် ဝတ္ထုဟန် အတ္ထုပ္ပတ္တိ စကားပြေသည် မြန်မာစာပေသမိုင်းအတွက် အကျိုးပြုရုံ သာမက ကြည်ညိုလေးစားဖွယ်ကောင်းသော စာပေပညာရှင်တစ်ဦး၏ ဘဝကို အားကျ အတုယူဖွယ်ဖြစ်အောင် ရေးသားတင်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရ – ***ဖေမောင်တင်၊ ဝတ္ထုဟန်အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ မလေးလုံ။***

၁။ မလေးလုံ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

စာရေးဆရာမ မလေးလုံကို ၁၉၃၅–ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် သောကြာနေ့တွင် ပုသိမ်မြို့၌ အဖ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးချစ်ထွန်း၊ အမိ ဒေါ်စောတင်တို့မှ မွေးဖွား ခဲ့ပါသည်။ မလေးလုံ၏ အမည်ရင်းမှာ မခင်သန်းဆွေ ဖြစ်ပါသည်။ မလေးလုံသည် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့မှုကြောင့် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအထိသာ ပညာသင်ကြားခဲ့ရသည်။ မလေးလုံ ငယ်စဉ်က ပုသိမ်မြို့ ခရစ်ယာန် သာသနာပြုကျောင်းများ ဖြစ်သော အေဘီအမ် အထက်တန်းကျောင်းနှင့် စကောကရင် အထက်တန်းကျောင်းတို့တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ အသက် (၁၅)နှစ်အရွယ် ဆယ်တန်းစာမေးပွဲ ဖြေဆိုရန် ကြိုးစားနေစဉ် နှလုံးရောဂါဖြင့် အပြင်းအထန် မမာမကျန်း ဖြစ်လာရာ သမားတော် ဆရာဝန်ကြီးများ၏ တိုက်တွန်းညွှန်ကြားချက်အရ ပညာသင်ကြားခြင်းမှ အနားယူ လိုက်ရပြီး အသက်ရှင်နိုင်ရေးအတွက် နှလုံးရောဂါပါရဂူများ၏ ဆေးကုသမှုကို ခံယူ နေခဲ့ရသည်။ ဆေးကုသမှု ခံယူနေစဉ်မှာပင် အချိန်ယူ၍ ဝတ္ထုတိုကလေးများကို တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်၌ မလေးလုံ ကလောင်အမည်ဖြင့် စတင်ရေးသားခဲ့လေသည်။

---

[*] ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ မိတ္ထီလာတက္ကသိုလ်

ထိုသို့ရေးသားရာ၌ လက်ယာလက်ကို အသုံးမပြုနိုင်တော့၍ ကျန်လက်ဝဲလက်ဖြင့် စာရေးလေ့ကျင့်ပြီးမှ စတင်ရေးသားခြင်း ပြုခဲ့ရသည်။ ဝတ္ထုတိုများ ရေးသားနေရာမှ အောင်မြင်မှုရလာသောအခါ လုံးချင်းဝတ္ထုလောကသို့ လှမ်းတက်ခဲ့ပြန်သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် နိုင်ငံတကာအမျိုးသမီးများနှစ်မှစတင်၍ အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင် ထုတ်ဝေခွင့် လျှောက်ထားခဲ့ရာ (၁၀)နှစ်အကြာတွင် ထုတ်ဝေခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှစတင်၍ လုံမလေး အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းကို ဦးစီးအယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူ၍ အောင်မြင်စွာ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ထုတ်ဝေသည့် လုံမလေးမဂ္ဂဇင်းတွင် ပါရှိသော ပန်းကိုတော့ပန်လျက်ပါပဲ ဝတ္ထုတိုသည် မလေးလုံ ရေးသားခဲ့သည့် နောက်ဆုံးလက်ရာ ဖြစ်ပေသည်။ မလေးလုံသည် ၁၉၉၁ ခုနှစ် ဧပြီလထုတ် လုံမလေးမဂ္ဂဇင်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြမည့် သန်လျင်ဖေသွင်၏ အခြားသော ပညာရှိတစ်ပါး ဘာသာပြန် ဝတ္ထုရှည်ကြီးကို ကွယ်လွန်မည့် ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ နံနက်အရုဏ်ဦးအထိ ကိုယ်တိုင် တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး နေ့လယ် (၁၁း၂၀)နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် နံ့သာမြိုင်ခြံ နေအိမ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ မလေးလုံ ကွယ်လွန်သည့်အချိန်တွင် အသက်(၈၁)နှစ်အရွယ်ရှိ မိခင်ကြီးနှင့် အစ်ကို တစ်ဦး၊ ညီမ သုံးဦး ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ စာရေးဆရာမ မလေးလုံသည် ကွယ်လွန်သည့်အချိန် ရောက်မှသာ သူ့လက်က ကလောင်ကို ချခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သော်လည်း တိုင်းရင်းမေ၊ ယုဝတီ၊ ချိုတေးသံ၊ ငွေတာရီ၊ မြဝတီ၊ ရှုမဝ၊ မဟေသီ၊ ပေဖူးလွှာ၊ သပြေ၊ ကလျာ၊ စပယ်ဖြူ၊ မြန်မာ့တမန်၊ လုံမလေး မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်များ ရေးသား ခဲ့ပါသည်။ လုံးချင်းဝတ္ထုရှည် (၃၅)အုပ်၊ ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) အသက်ရှည် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ‘ပွင့်’ ဝတ္ထုရှည်ဖြင့် အမျိုးသားစာပေ စတုတ္ထဆု ရရှိခဲ့ပါသည်။ စာရေးသူ၏ ဝတ္ထုအချို့ ကိုလည်း ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့ပါသည်။ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့နေသော်လည်း ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် လုံမလေးအမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်းကို တည်ထောင်၍ အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် ကွယ်လွန် သည့်တိုင် တာဝန်ယူထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

နိဒါန်း

အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေသည် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ဘဝဖြစ်စဉ်နှင့် စရိုက်ကို ဖော်ပြ ထားသော စာပေအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာကို ရေးသားခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ဘဝဖြစ်စဉ် အတက်အဆင်း၊ အနိမ့်အမြင့်တို့ထဲမှ ထင်ရှားသော အဖြစ်အပျက်များဖြင့် ကျော်စောမှု၊ ထင်ရှားမြင့်မြတ်မှုကို သိရှိစေရန်အတွက် ရှုထောင့်

အမျိုးမျိုးမှ ကြည့်ရှုပြီး ရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စာဖတ်သူအနေဖြင့် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဘဝဖြစ်ရပ်နှင့် စရိုက်သဘာဝများကို ဖတ်ရှုသိရှိပြီးပါက ကြည်ညို၊ လေးစား၊ အားကျ၊ အတုယူကာ မိမိ၏ဘဝဖြစ်ရပ်၊ စရိုက်သဘာဝများ ကိုလည်း သုံးသပ်ပြုပြင်သင့်သည်ကို ပြုပြင်သွားနိုင်ပါသည်။ ဝတ္ထုဟန်သဘော ပါဝင်သည့် အတ္ထုပ္ပတ္တိများတွင် အဖြစ်အပျက်မှန်ကို မွမ်းမံထားသည့် စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ် ပါဝင်နေပါသည်။ ခိုင်လုံသော အချက်အလက် အထောက်အထားနှင့် စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်ကို ချိန်ချိန်ဆဆ မွမ်းမံထားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် နှစ်သက်ခြင်းနှင့်အတူ အသက်ဝင်သော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကဲ့သို့ ဆွဲဆောင်မှု ရှိနေပါသည်။

၂။ ပေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) အသက်ရှည်အတ္ထုပ္ပတ္တိမှ ဝတ္ထုဟန် အတ္ထုပ္ပတ္တိ စကားပြေ အရေးအသား

အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဘဝဖြစ်ရပ်အမှန်ကို ပွင့်လင်း ရိုးသားစွာ ဖော်ထုတ်ရေးသားရင်း စာဖတ်သူတို့ကို သုတပေးသော စာပေပုံစံတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖတ်ချင်စဖွယ်ဖြစ်အောင် သုတနှင့်အတူ ရသခံစားမှုပါ ရရှိအောင် ရေးသားထားရာတွင် ကာလဒေသ နောက်ခံဝန်းကျင်ကို အနုစိတ်ခြယ်မှုန်းခြင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိအဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘဝဖြစ်စဉ်ကို စာရေးသူစိတ်ကူးဖြင့် ပေါင်းစပ်သရုပ်ဖော် ရေးသားခြင်းတို့ ပါဝင်ပါက ဝတ္ထုဟန်အတ္ထုပ္ပတ္တိဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

အတ္ထုပ္ပတ္တိအဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ တကယ့်ဘဝဖြစ်စဉ်ကို ဝတ္ထုများတွင် ဖန်တီး ထားသော ဇာတ်လမ်း ဖန်တီးမှုအတတ်ပညာ၊ ဇာတ်ဆောင်စရိုက် သရုပ်ဖော်မှု အတတ်ပညာ၊ ကာလနောက်ခံ၊ ဒေသနောက်ခံ၊ လူမှုဝန်းကျင်ဖန်တီးမှု အတတ်ပညာ များနှင့် ဖန်တီးသရုပ်ဖော် ရေးသားထားပါက ရသမြောက်သော အတ္ထုပ္ပတ္တိဟု ဆိုရပါမည်။ အဖွဲ့ခံအတ္ထုပ္ပတ္တိရှင်၏ တကယ်လက်တွေ့ဘဝဖြစ်စဉ်ကို စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်နှင့် ပေါင်းစပ်ထားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိဝတ္ထုဟန်သည် စာဖတ်သူများအား အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တစ်သားတည်းဖြစ်အောင် နီးကပ်ရင်းနှီးသွားအောင် ပိုမိုဖန်တီးနိုင်စွမ်း ရှိပါသည်။

၂၊ ၁။ ဝတ္ထုဟန်အတတ်ပညာပါဝင်မှု

ဝတ္ထုများတွင် ပါဝင်သော နောက်ခံဝန်းကျင်သည် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်နှင့် ဆက်စပ်နေတတ်ပါသည်။ ဝတ္ထုတွင် ပါဝင်သည့် ဇာတ်လမ်းဖြစ်ရပ်များကို ချိတ်ဆက် တင်ပြရာတွင် ဇာတ်ဆောင်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ရာ နေရာ၊ ဒေသ၊ လူမှုဝန်းကျင်ကို

စာဖတ်သူစိတ်တွင် မြင်ယောင် ကြားယောင်လာအောင် ဖန်တီးရေးသားထားသကဲ့သို့ ဝတ္ထုပြာန်ပါသည့် အတ္ထုပ္ပတ္တိများတွင်လည်း နောက်ခံဝန်းကျင်အဖွဲ့များ ပါဝင်နေတတ်ပါသည်။

ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်ကို မိခင် ဒေါ်မြိုင်က ရန်ကုန်မြို့ အင်းစိန် ပေါက်တော အရပ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ ဖွားမြင်မည့်နေ့တွင် မိုးရော လေရောပါ ရွာသွန်းနေပုံကို–

> "မိုးမင်းသည် တစ်နေကုန်မလင်းအောင် သဲသဲမဲမဲ ရွာနေခဲ့သည်။ ကဆုန်မိုးပြေး မြက်သားမွေးဆိုသော အစဉ်အလာ စကား ကလေးပင် ပျောက်ပျက်သွားမလောက် ပုဆိန်ပေါက် ရွာချနေလေသည်။ သူ့ကို မိုးသက်လေပြင်းကလေးကလည်း ကူညီထောက်ခံ၍ ဇွေ့ယမ်းတိုက်ခတ် ပေးလိုက်ပြန်သေးသည်"[၁]

ဟု ကာလနောက်ခံဝန်းကျင် အခြေအနေကို စတင်သရုပ်ဖော် ရေးသားထားပါသည်။ ဖွားမြင်လာမည့် ကလေးသူငယ်အတွက် အတိတ်ထူး၊ နိမိတ်ထူးပြသပုံနှင့် စာဖတ်သူကို စတင်မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စာဖတ်သူ၏ သိလိုစိတ်ကို နှိုးဆွပေးနိုင်သော နောက်ခံအဖြစ် တွေ့ရှိပါသည်။

တစ်ဖန် ဆရာကြီး ငယ်စဉ်က တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း ရန်ကုန်ရှိ အဒေါ်ဖြစ်သူ အိမ်သို့ မိသားစုလိုက် အလည်အပတ်သွားကာ ညအိပ်နေလေ့ ရှိကြပါသည်။ ဆွေမျိုးများ စုဝေးကာ စားကြသောက်ကြပြီး အဒေါ်အိမ်မှာပင် ညအိပ်လေ့ ရှိကြပါသည်။ တစ်ညတွင် အသက် (၅)နှစ်အရွယ်ရှိသော ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်သည် အဒေါ်အိမ်တွင် မအိပ်လိုကြောင်း မိမိအိမ်ကိုသာ ရောက်လိုကြောင်း ငိုယိုပူဆာခဲ့လေသည်။ ဆရာကြီး၏မိဘများက ညမိုးချုပ်နေပြီဖြစ်၍ အင်းစိန်သို့ မပြန်ဝံ့တော့သဖြင့် ချော့မော့ကာနေရသည်။ ထိုစဉ်က ရန်ကုန်နှင့်အင်းစိန် လမ်းခရီးအခြေအနေကို–

> "ညကြီးသန်းခေါင်တွင် တောတောင်လျှိုမြောင်များ ခြားနားနေသော အင်းစိန်မြို့ကလေးဆီသို့ ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှ ဘယ်သို့ ပြန်သွားဝံ့ကြရာမည်နည်း။ လမ်းတွင် ဖြတ်သွားရမည့် ရွှေတိဂုံကုန်းတော်မှ တစ်ခါတစ်ခါ ကျားရဲများပင် ရောက်လာတတ်ခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပါလား။ ပြီးလျှင် ထူပိတ်နေသော နာနတ်တော၊ ကံ့ကော်တောကြီးများက ရှိကြသေးသည်။"[၂]

---

[၁] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၁၃။

[၂] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၇၅။

ဟု အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင် မျက်မှောက်ပြုရာ ကာလဒေသ အခြေအနေ၊ ဒေသဝန်းကျင် အခြေအနေကို အနုစိတ် ခြယ်မှုန်းရေးသားထားပါသည်။ ထိုသို့ ဇာတ်လမ်းတည်ရာ ဒေသနောက်ခံကို သရုပ်ဖော်လိုက်သဖြင့် အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘဝဖြစ်စဉ်သည် ပိုမို ရုပ်လုံးကြွလာစေကာ နှစ်သက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ဝတ္ထုများဖန်တီးရာတွင် စာရေးသူတို့သည် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်များနှင့် ဆီလျော်အောင် နေရာချထားပြီးလျှင် လှုပ်ရှားစေပါသည်။ ဇာတ်လမ်းရွေ့လျားရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ဇာတ်ဆောင်၏ခံစားမှုနှင့် အတွေးစဉ်ကို အနုစိတ်သရုပ်ဖော်လေ့ ရှိပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်၏ အတွေးနှင့် ချင့်ချိန်သည့်သဘော ပါဝင်သည့်အတွက် ဇာတ်လမ်းအားကောင်းလာသလို ဇာတ်ဆောင်စရိုက်သဘာဝများလည်း ရုပ်လုံးကြွလာ စေပါသည်။

ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်နှင့် အစ်ကိုဖြစ်သူတို့သည် ထားဝယ်တွင် နေထိုင်သော အဒေါ်ဖြစ်သူထံ အလည်သွားရောက်ခဲ့ရင်း အဒေါ်မိတ်ဆွေ ထားဝယ် ဝန်ထောက်၏ သမီးချော သုံးဦးနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအမျိုးသမီး သုံးဦးတို့၏ ဝတ်စားဆင်ယင်ပုံကို–

> "သူတို့သုံးယောက်စလုံးသည် ဆံပင်ကို တရုတ်ကျစ်ဆံမြီး တစ်ချောင်းတည်း ကျစ်ချထားကာ ဖဲပြားပွင့်ကြီးများကို ဆင်တူ တပ်ထားကြသည်။ သူတို့ကိုယ်ပေါ်မှာလည်း ပဒုမ္မာအင်္ကျီ အဖြူကို အနားပတ်လည်တွင် ပန်းများထိုးလျက် စူရတီလုံချည် အနီရဲရဲကိုလည်း လုပသေသပ်စွာ ဆင်တူဝတ်ဆင်ထားကြ ပါသည်။ ထို့အပြင် ချက်အထိ ရှည်လျားကျရောက်နေသော ပုလဲပုတီးကုံးကြီးများကို တစ်မျိုးကြည့်ကောင်းစရာ မင်းသမီး ကလေးများပမာ ဆွဲထားကြသေးသည်။"[၁]

ဟု ထိုခေတ်အခါက မြန်မာအမျိုးသမီးတို့၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု လူမှုနောက်ခံဝန်းကျင် အဖြစ် သရုပ်ဖော်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့ရေးသားထားသဖြင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင် ဖြတ်သန်းတွေ့ကြုံခဲ့ရသော လူမှုအခြေအနေကို ရုပ်လုံးကြွလာစေပါသည်။ ဝတ္ထု များတွင် တွေ့ရှိရတတ်သော လူမှုနောက်ခံအဖွဲ့ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည်အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ဆရာကြီးဖေမောင်တင်၏ အတွေးစဉ်ကို အနုစိတ် ခြယ်မှုန်းထားပါသည်။ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် ရန်ကုန်

---

[၁] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၁၀၅။

ဟိုက်စကူးကျောင်းတွင် ပညာသင်ယူနေစဉ် တစ်နေ့ ကျောင်းအားလပ်ချိန်၌ ပညာမင်းကြီးရုံးမှ အိန္ဒိယလူမျိုး ရုံးစေ စီးနင်းလာသော စက်ဘီးနှင့် မြန်မာကျောင်းသားတစ်ဦးကို ဝင်တိုက်ခဲ့ရာမှ မြန်မာကျောင်းသား ဘဦးက ရုံးစေအား လက်သီးနှင့် ထိုးခဲ့လေသည်။ ထိုမြင်ကွင်းကို ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။ မြန်မာကျောင်းသား ဘဦးက လက်သီးနှင့်ထိုးသည်ကို မည်သူကိုမျှ မပြောရန် ခြိမ်းခြောက်ထားပါသည်။ ထိုပြဿနာကြောင့် ကျောင်းအုပ်ကြီး ရုံးခန်းတွင် ဒုတိယပညာမင်းကြီး ဝက်ဒါစမွန်းက ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်တို့တစ်ခန်းလုံးရှိ ကျောင်းသားများကို ခေါ်ယူစစ်ဆေးခဲ့သည်။ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်ကို စစ်ဆေးရာတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးက ရိုးသားကြိုးစားသော ဆရာကြီးသည် အမှန်အတိုင်း ပြောလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပြီး မေးမြန်းရာ ရုံးစေတစ်ယောက်ကြောင့် မြန်မာကျောင်းသား နစ်နာသွားမည့်အရေး ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်စဉ်းစားဆင်ခြင်ခဲ့ပုံကို–

> “ဘသောင်းကို မဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ပြာတာကုလား ဘယ်လိုမျှ ပိုပြီးနစ်နာသွားမည်မဟုတ်။ လက်ရှိသူ့အလုပ်က ပြုတ်မသွား၊ ဘယ်သူကမျှလည်း မထုတ်ပယ်၊ အကယ်၍သာ ဘသောင်းကို ဖော်ထုတ်လိုက်ခြင်းဖြင့်လည်း ပြာတာကုလားမှာ ရာထူးတိုးကာ အကျိုးရှိသွားမည် မဟုတ်ပေ။ ဘသောင်းမှာသာ အကျိုးရှိခြင်းနှင့် အကျိုးယုတ်ခြင်းတို့ ထူးထူးခြားခြားခံစားရမည် ဖြစ်လေသည်။”[၁]

ဟု အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွေးစဉ်ကို သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ထိုအတွေးစဉ်မှတစ်ဆင့် မြန်မာကျောင်းသား ဘဦးက ရုံးစေအား လက်သီးနှင့်ထိုးသည်ကို မြင်ခဲ့သော်လည်း ကျောင်းအုပ်ကြီးက ဒုတိယပညာမင်းကြီးရှေ့မှာပင် ဘသောင်းအတွက် လိမ်ညာခြင်းအမှုကို သူငယ်ချင်းအကျိုးအတွက် ကာကွယ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ အတွေးစဉ်မှတစ်ဆင့် တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နှင့် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်တတ်သော စရိုက်သဘာဝကိုပါ တွေ့မြင်ရပါသည်။

၂။ ၂။ ဝတ္ထုဟန်အရေးအသားပါဝင်မှု

အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေသည် ဒိဋ္ဌလောကရှိ လူတို့၏ အကြောင်းကို နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းအောင် ပုံဖော်ရေးသားသော စာပေအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာပေအမျိုးအစား၌ စာရေးသူသည် ဖြစ်ရပ်မှန်ကို အခြေခံပြီး စာဖတ်သူတို့၏ နှစ်သက်မှုခံစားလာရအောင် မွမ်းမံခြယ်မှုန်း သရုပ်ဖော်ရေးသားတတ်ကြပါသည်။ ထိုသို့ မွမ်းမံ

[၁] လေးလုံး၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၄၆။

ခြယ်မှုန်းထားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဝတ္ထုပြာန်ပါသော အတ္ထုပ္ပတ္တိဟု ဆိုရပါမည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရိုးရိုးရှင်းရှင်း တင်ပြထားခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်နှင့် ရသမြောက်အောင် သရုပ်ဖော် ရေးသားထားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဝတ္ထုပြာန်ပါသော အတ္ထုပ္ပတ္တိဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၂။ ၂။ ၁။ အချီအချစကားပြောဟန်

ဝတ္ထုများတွင်ပါဝင်သော အချီအချပြောစကားများသည် ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ကို ဖော်ပြရန်အတွက်သာမက ဇာတ်ဆောင်နှင့်အတူပါလာသော လေသံ၊ ရှေ့ဆက် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဇာတ်လမ်းအခြေအနေ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ထောက်ပံ့ပေး ပါသည်။ ဝတ္ထုပြာန်ပါသော အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် အချီအချစကားပြောဟန်ဖြင့် အဖွဲ့ခံ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စရိုက်သဘာဝ ဘဝဖြစ်စဉ်များကို သရုပ်ဖော်ထားတတ်ကြပါသည်။

'ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည်' အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်သည် မြန်မာနိုင်ငံမှ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်သို့ ပညာ သင်ယူရန် သင်္ဘောဖြင့်သွားရောက်ခဲ့ရာ လမ်းခရီးအခြေအနေကြောင့် ကျောင်းဖွင့်ပြီး (၁၀)ရက် နောက်ကျပြီးမှ အင်္ဂလန်သို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။ ထို့ကြောင့် တက်ရောက်ရန် ရွေးချယ်ထားသော နယူးကောလိပ်သို့ တက်ခွင့်မရ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုအခါ အင်္ဂလန်တွင် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်နှင့် စာအဆက်အသွယ်ရှိခဲ့ဖူးသော ပါဠိပညာရှင် ဒေါက်တာကာဗင် အကူအညီဖြင့် အိန္ဒိယသံရုံးက ဖွင့်လှစ်ထားသော အရှေ့တိုင်း ဘာသာရပ်သင်တန်းသို့ တက်ရန် အကြံပေးသည်ကို လက်မခံခဲ့ပါ။ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်သည် အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်ကြီးအဖြစ် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော ကောလိပ် (၂၆)ခုအနက် အပါအဝင်ဖြစ်သော ကောလိပ်တစ်ခုခုတွင်သာ ပညာ သင်ယူ လိုခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်သည် အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းကာထားသော အက်စီတာကောလိပ်သို့ သွားရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကောလိပ်မှ ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်တို့ အချီအချ စကားပြောဟန်ကို–

> "လူကြီးမင်းဟာ အယ်စီတာကောလိပ် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒေါက်တာဖာနယ်ဆိုသူ ဟုတ်ပါသလား ခင်ဗျာ"
>
> "ဟုတ်ပါတယ်"
>
> "ကျွန်တော်ကတော့ ဆရာကြီးကို ဒေါက်တာကာဗင်တာ ပြောပြ ထားတဲ့ မြန်မာပြည်က ပါမောက္ခ မောင်တင်ပါခင်ဗျာ"

"ဩော် ဟုတ်တယ်။ ဒေါက်တာကာဗင် ပြောထားတော့ ငါမှတ်မိတယ်"

"ဒါပေမယ့် မင်းရောက်လာတာ နောက်ကျလှပါကလား။ တို့ကောလိပ်ကျောင်းတွေ ဖွင့်တာ ၁၀ ရက်တောင် ကျော်သွားခဲ့ပြီ"

"ကျွန်တော်လာတုန်းကတော့ ကျောင်းဖွင့်အမီ လာခဲ့တာပါပဲ ဒါပေမယ့် ရာသီဥတု သိပ်မကောင်းလို့ သင်္ဘောက လမ်းခရီးမှာ အတော်ကလေး ဖင့်နွေးကြန့်ကြာသွားခဲ့ရပါသည်။ အခုလို ၁၀ ရက်ကျော်လောက်ပဲ နောက်ကျတာဟာတောင် ကျွန်တော် ပြင်သစ်မှာ ဆင်းပြီး မီးရထားနဲ့ ဖြတ်ချလာခဲ့လို့ပါ။ မဟုတ်ရင်တော့"

"အင်း၊ အင်း ဟုတ်ပါတယ်။ မင်းဘာဖြစ်လို့ နောက်ကျတယ် ဆိုတာကို ငါနားလည်လက်ခံပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တို့ကျောင်းမှာ ဘာကိစ္စမဆို ကျောင်းကော်မတီမှာ တင်ပြဆွေးနွေးပြီးမှသာ အဆုံးအဖြတ်ပေးရမယ်။ အတည်ပြုပေးရမယ်လို့၊ ဥပဒေစည်းကမ်းက သတ်မှတ်ထားတယ်ကွယ်။ ငါ ကော်မတီအစည်းအဝေး ခေါ်ပြီး တင်ပြပေးမယ်။ မင်းကို ကော်မတီအဖွဲ့ကလည်း ကျောင်းဝင်ခွင့်ပြု ကြလိမ့်မယ်လို့ ထင်ပါရဲ့။"

"ငါကတော့ မင်းကို ခုကတည်းက သဘောကျသွားပြီကွ၊ ဘာကို သဘောကျတာလဲဆိုတော့ မင်းကအသားဖြူပြီး အင်္ဂလိပ်စကား ပြောလဲ တကယ်ကောင်းလို့ပဲကွ"

ဟု သရုပ်ဖော်ရေးသားထားပါသည်။ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်တွင်သာ ပညာသင်ယူလိုသော ဆရာကြီး၏ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်သွားပုံနှင့် ကိုလိုနီခေတ်ပညာတော်သင်များ တွေ့ကြုံရတတ်သည့် အခြေအနေကိုပါ သိရှိလာစေပါသည်။ မိမိရည်ရွယ်ချက်ကို မဆုတ်မနစ် ကြိုးစားဆောင်ရွက်တတ်သော ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ ဖွဲ့လုံ့လ ကိုလည်း တွေ့မြင်ရပါသည်။

၂။ ၂။ ၂။ ကာရန်ချိတ်ဝါကျ

စာရေးသူတို့သည် ကာရန်ချိတ်ဝါကျကို အကြောင်းအရာအလိုက်၊ လိုအပ်ချက်အလိုက် ရေးသားတတ်ကြပါသည်။ ဝါကျ၏ ဖွဲ့စည်းမှုအသွင်သဏ္ဍာန်ပေါ် မူတည်၍

ကာရန်ချိတ် ဝါကျဟု ခွဲခြားထားကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကာရန်ချိတ်ဝါကျများကို အသုံးပြုရေးလိုက်သော စာ၏ စကားပြေအရေးအသားသည် ချောမောပြေပြစ်ပြီး အပြောင်းအလဲကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် ငယ်စဉ်က ကျောင်းသွားရာတွင် အင်းစိန်မှ ရန်ကုန်သို့ မီးရထားစီး၍ သွားခဲ့ရပါသည်။ ထိုသို့ အင်းစိန်မှရန်ကုန်သို့ ကျောင်းတက်သော ကျောင်းသားများအနက် အချို့ကျောင်းသားကြီးများသည် ရထားစီးခ ငွေရှိလျက် အပျော်သဘောနှင့် ရထားခိုးစီးလေ့ ရှိကြပါသည်။ ထိုကျောင်းသားများက ရထား ခိုးစီးရန် စည်းရုံးခဲ့သဖြင့် ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်သည် ရထားစီးခငွေကို စုဘူးတွင် ထည့်စုလိုသောကြောင့် သဘောတူကာ ရထားခိုးစီးခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုသို့ ရထားခိုးစီးပြီး ရထားပေါ်မှ ခုန်ချလိုက်ရ၍ ဖြစ်ပျက်ခံစားခဲ့ရသော အခြေအနေကို –

> "သူသည် ဒူးကနှာနှာ၊ ရင်ကဟာဟာဖြင့်၊ မောကာပန်းကာ ရေဆာသွားရသည်"[၁]

ဟု နှုတ်ပြော ကာရန်ချိတ်ဝါကျကို သုံးနှုန်းပြီး အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ အခြေအနေကို သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ထိုသို့ ရေးသားထားသဖြင့် ရွတ်ဆိုရာတွင် သုတိသာသော သဘောရှိပြီး စကားပြေအရေးအသားလည်း ပြေပြစ်လာကာ အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ငယ်စဉ်ဘဝ အဖြစ်အပျက်ကို သိမြင်လာစေပါသည်။

အတ္ထုပ္ပတ္တိ အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ် မျက်မှောက်ပြုရာ အချိန်ကာလတွင် မြန်မာ တစ်နိုင်ငံလုံး လွတ်လပ်ရေးရရှိရန် အစွမ်းကုန် ကြိုးပမ်းနေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်ကလည်း မြန်မာစာပေ၊ မြန်မာ့ပညာရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် လစ်ဟင်းချက်မရှိအောင် ဆောင်ရွက်နေခဲ့ပါသည်။ မြန်မာလူမျိုး၊ မြန်မာ စာပေကို ကမ္ဘာအလယ်တွင် လွတ်လပ်စွာ ရပ်တည်နိုင်အောင် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင် ဦးဆောင်ကွပ်ကဲကာ စာပေလက်နက်ဖြင့် နယ်ချဲ့ကို တွန်းလှန်ခဲ့၍ မြန်မာစာပေ တင့်တယ်ထည်ဝါလာခဲ့ပုံကို –

> "မြန်မာလူမျိုးများအဖို့ ထီးကျိုးစည်ပေါက် ကျွန်သဘောက် ဘဝသို့ ပြားပြားမှောက် ရောက်သွားကြရပြီးကတည်းက အောက်ဆုံးအဆင့်မှ မထနိုင်၊ မကြွနိုင်ခဲ့သော မြန်မာစာပေသည် ယခုအချိန်တွင် အခြေခံပိုင်းသာမက ပညာ့ထွတ်ခေါင်၊ တက္ကသိုလ်

---

[၁] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၃၅။

> မဟာဆောင်နန်းမှာပင် အောင်တံခွန် အောင်အလံများကို တလူလူ
> တလွင့်လွင့် လွင့်ထူ ဝင့်ကြွားလာနိုင်ခဲ့ပြီ”[၁]

ဟု ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ကိုလိုနီဘဝမှာပင် မြန်မာစာပေ ဂုဏ်တင့်လာခဲ့ပုံကို ကာရန်ချိတ်ဝါကျရှည်ဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ လေးနက် ခမ်းနားသော အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်သော ကာရန်ချိတ်ဝါကျရှည်ဟု ဆိုရ ပါမည်။ ထို့အပြင် မြန်မာလူမျိုး မြန်မာစာပေအတွက် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ စွမ်းဆောင်ချက်ကို လေးစားကြည်ညိုစိတ်ကိုပါ ဖြစ်ပေါ်လာစေပါသည်။

၂၊ ၃။ ရေးနည်း

စာရေးသူတို့သည် မိမိအသိပေးလိုသော အကြောင်းအရာတို့ကို စာဖတ်သူတို့ ထံသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် ရေးနည်းလေးမျိုးအနက် သင့်လျော်ရာ ရေးနည်းဖြင့် ရေးသား ဖော်ပြလေ့ ရှိပါသည်။ စာဖတ်သူအား သိစေလိုသော အခြေအနေကိုလိုက်၍ ဖြစ်စဉ်ပြ ရေးနည်း၊ သရုပ်ဖော်ရေးနည်း၊ ဖွင့်ဆိုရှင်းပြရေးနည်း၊ ကြောင်းကျိုးပြရေးနည်းဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ‘ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည်’တွင် စာရေးသူ ဖော်ပြ လိုသော အကြောင်းအရာ၊ အဖြစ်အပျက်နှင့် ဆီလျော်လိုက်ဖက်အောင် ထိုရေးနည်း လေးမျိုးကို အသုံးပြုရေးသားထားပါသည်။

ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင် ငယ်စဉ်က ကျောင်းသွားသောအခါ အင်းစိန်မှ ရန်ကုန်သို့ ရထားဖြင့် သွားခဲ့ရလေသည်။ ထိုသို့သွားရာတွင် အချို့ကျောင်းသား များက အပျော်ရထား ခိုးစီးတတ်ကြသည်။ ရထားပေါ်ရှိ ရထားခိုးစီးသော ကျောင်းသား များ၏ အဖြစ်အပျက် အခြေအနေကို –

> “သူတို့သည် တစ်ဘူတာဆိုက်လျှင် တစ်ခါ တူတူပုန်းတမ်း၊
> စိန်ပြေးတမ်း ကစားသလို တွဲတစ်တွဲမှ တစ်တွဲသို့ လျင်မြန်စွာ
> ကူးပြောင်းစီးရခြင်းဖြင့် လက်မှတ်စစ်ကို ကျင်လည်စွာ ရှောင်ပုန်း
> ပြေးလွှား သွားနိုင်ခဲ့ကြလေသည်။”[၂]

ဟု အပျော်ရထားခိုးစီးကြသော ကျောင်းသားများ၏ ဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ရထားပေါ်တွင် ဖြစ်ပျက်နေသော ကျောင်းသားတို့၏ အဖြစ်အပျက်များကို အချိတ် အဆက်မိမိ ဆက်စပ်တင်ပြထားသည်မှာ ပိရိသေသပ်လှသဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းနေ

---

[၁] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၃၅၃။
[၂] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၃၅။

ပါသည်။ ရထားခိုးစီးသူတို့၏ ဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်လုံးကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း နားလည်လာစေပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာဖတ်သူ၏ သိလိုစိတ်ကို စည်းရုံးဆွဲဆောင်နိုင်သော ဖြစ်စဉ်ပြရေးနည်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင်သည် ကိုလိုနီခေတ်ကိုလည်း ဖြတ်သန်းတွေ့ကြုံခဲ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ အကြီးအကဲအုပ်ချုပ်သူများသည် မျက်နှာဖြူများသာ ဖြစ်ကြပြီး ထိုသူတို့၏ အနီးအနားတွင်ရှိသော မင်းစေ၊ ပြာတာများသည်လည်း အိန္ဒိယလူမျိုးများသာ ဖြစ်ကြသည်။ ပညာရေးမင်းကြီး၏ ရုံးမှ အိန္ဒိယလူမျိုး ပြာတာ၏သွင်ပြင်ကို–

> "သူ့ခေါင်းပေါ်မှ ခေါင်းပေါင်းနီနီကြီးကို မဟာရာဂျာကုလား စော်ဘွားများ၏ ခေါင်းပေါင်းလို အကျအန ပေါင်းထားသည်။ ထို့အပြင် သူသည် ရွှေနားကွပ် ကတ္တီပါစလွယ်ကြီးတစ်ခုကိုလည်း အခန့်သား သိုင်းလွယ်ထားသည်။ ထို့နောက် ရွှေရောင်လို ပြောင်လက်တောက်ပအောင် တိုက်ချွတ်ထားသော နှလုံးသားပုံစံ ကြေးပြားကြီးတစ်ခုကို သူ့ဘယ်ဘက်ရင်ဘတ်တွင် စလွယ်ပေါ်မှ တပ်ဆင်ထားပြန်သည်။"[၁]

ဟု ရေးသားထားပါသည်။ အိန္ဒိယလူမျိုး ပြာတာ၏သွင်ပြင်ကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်သာစေသော သရုပ်ဖော် အဖွဲ့တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ပြာတာ၏သဏ္ဌာန်ကို တင်ပြရာတွင် ဘဝအနေအထားနှင့် လိုက်ဖက်မှုမရှိသော ဝတ်စားဆင်ယင်မှုသွင်ပြင်ကို အသိပေး ပုံဖော်ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စာဖတ်သူအား အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ပါဝင်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မြင်ယောင်လာအောင် သရုပ်ဖော် တင်ပြထားသော သရုပ်ဖော်ရေးနည်းဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်နှင့် မစ္စတာဖာနီဗယ်လ်တို့သည် စာပေယဉ်ကျေးမှု မြတ်နိုးတတ်သူ (ဂျေ၊ ဘီ၊ အာ၊ အက်စ်) အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်လို ရေးသားထုတ်ဝေသော (ဂျေ၊ ဘီ၊ အာ၊ အက်စ်) ဂျာနယ်တွင် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်က အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ယူထားရပြီး မစ္စတာဖာနီဗယ်လ်ကလည်း သုတေသန ဂျာနယ်တွင် ပါဝင်ရေးသားလျက် ရှိသည်။ ထိုဂျာနယ်တွင် ရေးသားသူအများစုသည် မျက်နှာဖြူအင်္ဂလိပ်အရာရှိကြီးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုသူတို့ ရေးသားထားသော သုတေသနများ၏ လိုအပ်ချက်၊ မှားယွင်းချက်များကို ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်

[၁] လေးလုံး၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၄၃။

အပါအဝင် မြန်မာကလောင်ရှင်များက ထောက်ပြဝေဖန်တတ်ကြသည်။ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်၏ သုတေသနနှင့် ပတ်သက်သော ခံယူချက်ကို–

> "သုတေသနပြုခြင်းသဘောသည် အကြောင်းအရာ ဘာသာရပ်များကို တစ်ဦးတစ်ယောက်က သုတေသနပြုကာ ရှာဖွေတွေ့ရှိ၍ တင်ပြလာလျှင် ကျန်လူအားလုံးက ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် လက်ခံရမည်ဟုမဆို။ သူ့သုတေသနပြုချက်အပေါ်သို့ မိမိက ထပ်မံရှာဖွေလေ့လာပြီးနောက် သုတေသနပြုနိုင်သေးသည်။ ထို့နောက် တွေ့ရှိချက်ကို ကိုယ့်ရှုထောင့် ကိုယ်အမြင်က ကိုယ်ကြိုက်သလို တင်ပြနိုင်သည်။ တစ်ဦး၏ သုတေသနပြုလုပ်တွေ့ရှိချက်ကို တစ်ဦးက အပြစ်တင် ဝေဖန်နေခြင်းသည် သုတေသနပြုခြင်း မမည်ချေ။"[၁]

ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ သုတေသနဟုဆိုတိုင်း အလွယ်တကူ လက်ခံရမည် မဟုတ်ကြောင်း မိမိကိုယ်တိုင် ထပ်မံရှာဖွေပြီး အတွေးသစ်၊ အမြင်သစ်ဖြင့် သုတေသန ပြုလုပ်နိုင်ကြောင်း၊ အပြစ်တင်ဝေဖန်ခြင်းသည် သုတေသနပြုခြင်း မဟုတ်ကြောင်းတို့ကို ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ် ဖွင့်ဆိုရှင်းပြနည်းဖြင့် အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါသည်။ သုတေသနနှင့်ပတ်သက်သော ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ ခံယူချက်သဘောထားတို့ကို သိမြင်စေနိုင်သော ဖွင့်ဆိုရှင်းပြ အရေးအသား တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

မစ္စတာဖာနီဗယ်လ်၊ အင်္ဂလိပ်စာပါမောက္ခ ဂျေအိပ်စ်လုစ်နှင့် ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်တို့သည် မိတ်ရင်းဆွေရင်းများဖြစ်ကြပြီး ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်အိမ်တွင် ဝင်ထွက်စားသောက်ကာ တရင်းတနှီး နေထိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုသို့ ဝင်ထွက်သွားလာနေကြရင်း မစ္စတာလုစ်က ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ ညီမဖြစ်သူ တီတီကို နှစ်သက်သွားခဲ့ပါသည်။ နှစ်ဦးလက်ထပ်မည့်အရေးတွင် တီတီ၏ဖခင်က မစ္စတာလုစ်ကို ငြင်းပယ်စရာတစ်ချက်မှာ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးဖြစ်နေ၍ လက်ထပ် မပေးနိုင်ဟု ဖခင်က ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ဖခင်၏သဘောထားမှာ–

> "ဒါဟာ ဖေဖေတစ်သက်မှာ မပျက်တမ်းလက်ခံသွားမယ့် ဖေဖေ့ သဘောထားအမှန်ကို သားသမီးတွေသိအောင် ပြောပြတာ၊ ဖေဖေ့သဘောထားကြောင့် သားသမီးတွေ ကြိုက်တဲ့လူကို မယူရဘူးလို့တော့ မဆိုဘူး။ ကိုယ့်သဘောနဲ့ကို ဆုံးဖြတ်ပြီး

---

[၁] လေးလုံး၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၁၈၅။

ယူချင်တဲ့လူကို ယူနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သားသမီးတွေ ယူတဲ့လူဟာ နိုင်ငံခြားသားတွေ ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင်တော့ ဖေဖေ့အနေနဲ့ ဘယ်သူ့ကိုမှ လက်ထပ်မပေးနိုင်ဘူး”[၁]

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ တီတီဖခင်က မိမိတို့နှစ်သက်သူကို လက်ထပ်နိုင်ကြောင်းနှင့် တိုင်းတစ်ပါးသား ဖြစ်နေပါက မည်သူ့ကိုမျှ လက်ထပ်ပေးမည်မဟုတ်ကြောင်း အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့် ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါသည်။ တိုင်းတစ်ပါးသားဖြစ်၍ သဘောမတူကြောင်းနှင့် ငြင်းပယ်စရာဖြစ်သော်လည်း လက်မထပ်ရဟု မဆိုလိုကြောင်း မြန်မာဖခင်တစ်ဦးအနေဖြင့် တိုင်းတစ်ပါးသားနှင့် လက်ထပ်မပေးနိုင်ကြောင်း ဖခင်၏ သဘောထားအယူအဆကို အသေးစိတ် ထုတ်ဖော်ရှင်းလင်းထားပါသည်။ စာဖတ်သူ သဘောပေါက်လာအောင် အကြောင်းသင့်၊ အကျိုးသင့် တင်ပြထားသော ကြောင်းကျိုးပြရေးနည်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ဖခင် ဦးဖေ၏ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်စေသော ကြောင်းကျိုးပြရေးနည်းဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၂၊ ၄။ အလင်္ကာသုံးဟန်

အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဝတ္ထုဟန်ဖြင့် ရေးသားသရုပ်ဖော်ရာတွင် အလင်္ကာများ ပါဝင်နေတတ်ပါသည်။ စာရေးသူတို့သည် အသိပေးလိုသော အကြောင်းအရာ၊ အဖြစ်အပျက်တို့ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာအောင် အလင်္ကာကို အသုံးပြုသရုပ်ဖော်လေ့ ရှိကြပါသည်။ ထိုသို့ အလင်္ကာများကို သုံးစွဲလိုက်သဖြင့် စာဖတ်သူအတွက် နှစ်သက်မှုကို ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။

ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်အား မွေးဖွားမည့်နေ့တွင် မိုးကောင်းကင်တစ်ခွင်တွင် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲသွားသည့် အခြေအနေကို–

“မှိုင်းညို့နေခဲ့သော မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းသည် တစ်စုံတစ်ယောက်က ရုတ်တရက် ဆွဲမဖွင့်ဟပေးလိုက်သလို”[၂]

ဟု အုံ့မှိုင်းရီဝေနေသော မိုးကောင်းကင်ကြီးမှ ချက်ချင်း နေမင်းထွက်ပေါ်လာသည်ကို တစ်စုံတစ်ယောက်က ဖွင့်လှစ်လိုက်ပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ဖွားမြင်လာမည့် ကလေးငယ်သည် အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာ၊ ပညာအရာတွင် အမှောင်

---

[၁] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၁၈၈။

[၂] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၁၄။

ခွင်း၍ အလင်းဆောင်နိုင်သော သားကောင်းရတနာ တစ်ပါးဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော နိမိတ်လက္ခဏာကို သိမြင်စေသော ဥပမာအလင်္ကာဟု ဆိုရပါမည်။

ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်သည် ငယ်စဉ်က အိမ်တွင်မွေးမြူထားသည့် မြင်းပေါက်စများနှင့် နေ့စဉ် ဆော့ကစားနေရသည်ကို နှစ်သက်သဘောကျခဲ့ပြီး စာသင်ကျောင်းကိုပင် မသွားချင်တော့ဘဲ မြင်းများနှင့်သာ ဆော့ကစားနေချင်လေသည်။ လူကြီးမိဘတို့က စာသင်ကျောင်းသို့ အတင်းအကြပ်ပို့၍ ထိုသို့စာသင်ခန်းထဲ ရောက်နေသော်လည်း သင်ကြားသမျှကို မရွတ်မဖတ်ဘဲ သုံးလကြာအောင် ပြုမူနေပုံကို–

"အိမ်ကျတော့ ပြောလိုက်တဲ့စကား ဆော့လိုက်တာလဲ မျောက်ရှုံး
ကျောင်းရောက်တာနဲ့ တစ်ခါတည်း ဘာဖြစ်လို့ ပြောင်းလဲပြီး
ကျောက်ရုပ်လို မလှုပ်တမ်း ငုတ်တုတ်"

ဟု မျက်မြင် ဥပမာပေး သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ကျောင်းမသွားချင်ဘဲ သွားရ၍ မကျေမနပ်ဖြစ်ကာ ပြုမူနေပုံမှာ အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖွဲ့ကြီးမားပုံ စရိုက်သဘာဝ ပေါ်လွင်နေပါသည်။ မျက်မြင်ဥပမာနှင့် တူညီသောဂုဏ် ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ခိုင်းနှိုင်းထားသဖြင့် ဆိုလိုချက်ပေါ်လွင်သော ဥပမာအဖွဲ့တစ်ခုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်သည် ရန်ကုန်မြို့မှ အဒေါ်ရှိရာ ထားဝယ်မြို့သို့ အလည်အပတ်သွားရင်း တွေ့ဆုံခဲ့ရသော ခင်ထွေးလှတို့ ညီအစ်မသုံးယောက်နှင့် အတူသွား အတူစား နေခဲ့ကြပြီး ရင်းနှီးခဲ့ကြသည်။ ရန်ကုန်သို့ ပြန်မည့်အချိန်တွင် ခွဲခွာရတော့မည်ဖြစ်၍ ခင်ထွေးလှမျက်နှာသည် မရွှင်မပြ ဖြစ်နေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်က ခင်ထွေးလှ၏ ကလေးဆန်ဗိုလ်ကျတတ်သော အပြုအမူများကို ပြန်လည်ပြောလိုက်သဖြင့် ခင်ထွေးလှမျက်နှာ ချက်ချင်း ပြောင်းလဲသွားပုံကို–

"မျက်နှာလှလှ ဝင်းပပလေးသည် တိမ်စင်ပမာ ဝမ်းနည်း
ညှိုးနွမ်းရိပ်များမှ ရုတ်တရက် ကင်းလွတ်ကြည်မွတ် သွားလေသည်။"[၁]

ဟု ဥပမာပေး သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ 'ပမာ' ဟူသော ဥပမာဓောတကပစ္စည်း ပါဝင်နေသဖြင့် နှိုင်းကြောင်း ထင်ရှားနေပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်၏ အဖြစ်အပျက် အခြေအနေ ခံစားမှုလည်း ပီပြင်လာပါသည်။

---

[၁] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၁၂၁။

၂။ ၅။ ရသ

စာဖတ်သူတွင် နှစ်သက်မှုခံစားရခြင်းသည် စာ၏အရသာကို ခံစားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရသဟူသည် အရသာပင် ဖြစ်ပါသည်။ စာဖတ်သူတို့၏ စိတ်၌တစ်ခုခုသော ခံစားမှုဖြစ်အောင် ရေးသားတင်ပြထားလျှင် ထိုအရေးအသားကို ရသမြောက်သော အရေးအသားဟု ခေါ်ဆိုသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

ဝတ္ထုပြာန်အရေးအသား ပါဝင်သော အတ္ထုပ္ပတ္တိများတွင် လူသားဆန်သော ဘဝအကွက်အကွင်းများကို ထည့်သွင်းခြယ်မှုန်းထားတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့ခံ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘဝသရုပ် အသက်ဝင်လာပြီး ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကဲ့သို့ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းလာ စေပါသည်။

ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင် ရန်ကုန်ဟိုက်စကူးကျောင်းတွင် ပညာသင်ယူခဲ့ ပါသည်။ ထိုကျောင်းတွင် စာအသင်အပြကောင်းသူ မြန်မာစာဆရာ ဦးသာထိုက မြန်မာသဒ္ဒါကို တပည့်များ နားလည်အောင် သင်ကြားနေသကဲ့သို့ တစ်တန်းလုံး ကျောင်းသားများကလည်း ဆရာသင်မှုကို အာရုံစူးစိုက် နားထောင်နေချိန်တွင် ရုတ်တရက် ဆရာက ကျောင်းသားတစ်ဦး၏အမည်ကို ခေါ်လိုက်သဖြင့် ကျောင်းသား အားလုံး ခေါင်းထောင်လာခဲ့သည်။ တစ်ဆက်တည်း မြန်မာစာဆရာက–

> "ဟိုတစ်နေ့က ဘောလုံးပွဲမှာ အားလူးဆယ်မြူယယ်က ခေါင်းနဲ့ တိုက်ပေးလိုက်တာကို နယ်လဆင်က ဂိုးထဲကန်သွင်းလိုက်တဲ့ ဘောလုံးကို ပြေးကန်လိုက်ရရင်တော့လား အိပ်ငိုက်နေတဲ့ အောင်ထူးတစ်ယောက် အခန်းအပြင်ဘက်ကို တစ်ချက်တည်းနဲ့ လွင့်ထွက်သွားလိမ့်မယ် ထင်တယ်ဟေ့"[၁]

ဟု စာသင်ရင်း ဟန်ပါပါပြောဆိုလိုက်ပါသည်။ ထိုသို့ပြောဆိုလိုက်သော စကားကြောင့် စာကိုအာရုံစိုက်နေသော ကျောင်းသားအားလုံး ပွဲကျသွားခဲ့ရပါသည်။ ကျောင်းသား များကို အိပ်ငိုက်ပြေ ဘောလုံးပွဲအကြောင်း ပြောပြတတ်သော ဆရာထိုသည် အိပ်ငိုက် နေသော ကျောင်းသား အိပ်ငိုက်ပြေအောင် ပြောလိုက်သော စကားကို ဟဿရသ မြောက်အောင် ရေးသားထားသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်တို့ မိသားစုသည် ဖခင် ဦးဖေ၏ အစ်ကို ဦးထွန်းငြိမ်းတို့ မိသားစုနှင့် ငယ်စဉ်ကပင် ချစ်ချစ်ခင်ခင် စည်းစည်းလုံးလုံး နေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဘာသာရေးအယူအဆတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ညီအစ်ကိုချင်း အခန့်မသင့်ဖြစ်ကာ

---

[၁] လေးလုံ၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၃၈။

သစ်စိမ်းချိုး ချိုးသကဲ့သို့ ပြတ်တောက်သွားခဲ့ပါသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသော်လည်း အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ လမ်းမှာ မတော်တဆတွေ့လျှင် နှုတ်မဆက်ရန် ဦးလေးဖြစ်သူက အမိန့်ထုတ်ထားခဲ့ပါသည်။ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် အနေဖြင့် ဦးလေးဖြစ်သူ၏ မိသားစုကို အစဉ်အမြဲ တမ်းတသတိရ နေခဲ့ပါသည်။ တစ်ခုသော ခရစ္စမတ်ညတွင် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်သည် ဦးလေးဝယ်ပေးခဲ့သော တယောပြားလေးနှင့် ဦးလေးအိမ်ရှေ့သွားရောက်ပြီး သီချင်းတစ်ပုဒ်ပြီးတစ်ပုဒ် သီဆိုခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံး သီချင်း ဆိုပြီး၍ မင်္ဂလာနှုတ်ခွန်းဆက်လိုက်သောအခါ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေသော အိမ်ကြီး၏ ပြတင်းပေါက်မှ ဦးလေး၏လက်တစ်ဖက် ထွက်လာပြီး သီချင်းဆိုသူများထံ အလှူငွေ တစ်ဆယ်ကျပ် ကျလာသည့်အခါ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၏စိတ်တွင် ခံစားမှုကို–

> "မောင်တင်သည် သူ့ရင်ထဲမှ ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ ကြေကွဲကြည်နူး သွားခြင်းများဖြင့် မျက်ရည်ကလေးပင် လည်သွားမိလေသည်။ သူသည် မျက်ရည်ကလေး တလည်လည်ဖြင့်ပင် သူချစ်ခင် လေးစား အားထားကြည်ညိုခဲ့သူ ဦးလေး ဦးထွန်းငြိမ်းအား လှိုက်လှဲသော ကျေးဇူးစကားကလေးများဖြင့် ရေရွတ်နှုတ်ဆက်ခဲ့ လေသည်။"[၁]

ဟု အဖြစ်အပျက်ကို ပြောရင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင်၏ ခံစားမှုကို သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်အပေါ် သနားကရုဏာသက်သည့် လေသံဖြင့် ဖော်ပြထားရာ စာဖတ်သူတို့လည်း အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင်နှင့်ထပ်တူ ဆို့နင့်စွာ ခံစားရစေပါသည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင် အပေါ် စာနာသနားနေလျက် နှစ်သက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော အဖွဲ့ဖြစ်သဖြင့် ကရုဏာ ရသမြောက် အဖွဲ့ကောင်း ဖြစ်ပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည် အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်ပါ အားဖြည့်ပြီး ဝတ္ထုဟန် ရေးသားသရုပ်ဖော်ထားသော ရသမြောက်သော ဝတ္ထုဟန်အတ္ထုပ္ပတ္တိအဖြစ် တွေ့မြင်ရပါသည်။

စာရေးသူသည် ဝတ္ထုရေးဆရာဖြစ်သည့်အတွက် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဝတ္ထုဟန်ဖြင့် ရေးသားထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘဝသရုပ်ဖော်ကို ပီပီပြင်ပြင် ထင်ထင်ရှားရှား ထူးထူးခြားခြား မြင်ယောင်လာစေပါသည်။ ထိုသို့ ပီပြင်လာစေရန်

---

[၁] လေးလုံး၊ မ၊ ၂၀၁၄၊ ၇၇။

အတွက် ဝတ္ထုဖန်တီးရာတွင် တွေ့ရှိရသော နောက်ခံဝန်းကျင်၊ ဇာတ်ဆောင်စရိုက် သဘာဝ၊ ခံစားချက်၊ အတွေးအမြင်များဖြင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အနုစိတ် မွမ်းမံခြယ်သ သရုပ်ဖော်ထားသည်မှာ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းနေပါသည်။

နောက်ခံဝန်းကျင် သရုပ်ဖော်ရာတွင် အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ် ဖြတ်သန်းခဲ့သော နောက်ခံဝန်းကျင်တိုင်းကို အနုစိတ်သရုပ်ဖော်ထားသည့်အတွက် အဖွဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘဝဖြစ်စဉ်မှာ ပိုမိုအသက်ဝင်နေပါသည်။

အဖွဲ့ခံပုဂ္ဂိုလ် ရင်ဆိုင်ဖြတ်သန်းခဲ့သော ပညာရေး၊ နိုင်ငံအရေး၊ လူမျိုးရေး၊ မိသားစုရေး၊ ဆွေရေးမျိုးရေး၊ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးများ၏ အလင်းပိုင်း၊ အမှောင်ပိုင်းတို့ကို အချိုးကျကျ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း သရုပ်ဖော်ရေးသားထားသည့် အတွက် စာဖတ်သူအတွက် နှစ်သက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

စာရေးသူသည် ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည်အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အခန်းပေါင်း (၂၉)ခန်း ခွဲ၍ ခေါင်းစဉ်ငယ်များဖြင့် အချိတ်အဆက်မိမိ ရေးသားထားသည့်အတွက် ဘဝဖြစ်စဉ်များသည် သူ့အကန့်နှင့်သူ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပေါ်လွင်နေသည့်အပြင် နှစ်သက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

နိဂုံး

စာရေးသူသည် ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည် အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားပြုစုရာတွင် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်ကို အကြိမ်ကြိမ် သွားရောက်တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ စာရေးသူ ရေးသားထားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာမူကိုလည်း ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် ကိုယ်တိုင် ပြန်လည်ကြည့်ရှုခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်၏ ဘဝလောကခံ အနိမ့်၊ အမြင့်၊ အတက်၊ အကျများ၊ အားနည်းချက်၊ အားသာချက်များနှင့် လူသားဆန်သော စံပြဘဝတစ်ခုအဖြစ် ပီပြင်ထင်ရှားလာပါသည်။ မသန်မစွမ်း စာရေးသူကိုယ်တိုင် အသက်(၈၅)နှစ် အရွယ်ရှိသော မြန်မာစာပေ၏ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းကာ စာရေးသူ၏စိတ်ကူးနှင့် ပေါင်းစပ်မှတ်တမ်းတင် ပြုစုထားသည့်အတွက် မြန်မာစာပေနှင့် မြန်မာလူမျိုးအားလုံး အလေးအမြတ်ပြုထိုက်သော အတ္ထုပ္ပတ္တိ တစ်ဆူအဖြစ် တွေ့ရှိရပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ခင်မင်၊ မောင် (ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၀၁။ ***တစ်သံ နှစ်သံ သုံးလေးသံ***၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ကံသာပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊ မောင် (ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၀၄။ ***စကားပြေသဘောတရား၊ စကားပြေအတတ်ပညာ***၊ စတုတ္ထအကြိမ်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေတြိဂံအော့ဖ်ဆက်။

ခင်မင်၊ မောင် (ဓနုဖြူ)။ (၂၀၁၁)။ ***ရေးဟန်ပညာနိဒါန်း***။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ။

ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာနချုပ်။ (၂၀၀၃)။ ***နှစ်ဆယ်ရာစု မြန်မာစာရေးဆရာများနှင့် စာစုစာရင်း***။ ရန်ကုန်၊ ချိုတေးသံသာစာပေတိုက်။

မိုးမြေ၊ မ၊ (၂၀၀၉)၊ ***ဝတ္ထုရှည်သဘောတရား၊ ဝတ္ထုရှည်အတတ်ပညာ***၊ ရန်ကုန်၊ ရွှေကံ့ကော်စာပေ။

မြသန်းတင့်။ (၂၀၀၂)။ ***အတ္ထုပ္ပတ္တိ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ***။ ရန်ကုန်၊ နေရီရီစာအုပ်ဆိုင်။

လေးလုံ၊ မ၊ (၂၀၁၄)။ ***ဖေမောင်တင် (သို့မဟုတ်) ဘသက်ရှည်***။ ဒုတိယအကြိမ်၊ ရန်ကုန်၊ နိုင်ထက်အောင် ပုံနှိပ်တိုက်။

လှကြိုင်၊ ဦး၊ နှင့်အများ။ (၁၉၇၁)။ ***အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေနှီးနှောဖလှယ်ပွဲစာတမ်း***။ ရန်ကုန်။

သိန်းဖေမြင့်၊ (၂၀၀၉)။ ***သိန်းဖေမြင့်၏ စာပေရှုခင်း***။ ရန်ကုန် Colour zone ပုံနှိပ်တိုက်။

အုန်းသော်၊ ဦး။ (၁၉၇၉)။ ***စာရေးနည်းလေးမျိုး***။ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်။